

ISBN: 978-605-7949-18-9

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 100

Modern Klasikler Dizisi - 4

Editör

Hümeýra Çalıřkan

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Aralık 2018
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

İhlas Gazetecilik A.Ş.

Matbaa Sertifika No: 12227

Merkez Mah. 29 Ekim Cad.

İhlas Plaza No: 11 A/41

Yenibosna Bahçelievler / İstanbul

Tel: 212.454 37 11

Kitabın orijinal adı; *La Novela de Don Sandalio, Jugador de Ajedrez*'dir.

Satranç Ustası
Don Sandalio'nun Romanı

MIGUEL DE UNAMUNO

ÇEVİRİ
BEYZA FIRAT

KETEBE

Miguel de Unamuno

Madrid Üniversitesi'nde felsefe ve edebiyat üzerine eğitim almış ve Bilbao'da felsefe öğretmenliği yapmıştır. 1891 yılında Salamanca Üniversitesi'nde Eski Yunan Dili Kürsüsü'nde profesör olmuştur. 1901-1914 arasında aynı üniversitenin rektörlüğünü yapmıştır. Döneminin önde gelen yazarlarından, düşünürlerinden ve varoluşçuluk akımının temsilcilerindedir. Roman, öykü, şiir, deneme ve oyun türünde eserler vermiştir.

20. yüzyıl İspanya'sını düşünmüş ve yazmıştır. Dogmatik düşünceye (özellikle faşizme) karşı savaşmıştır ve I. Dünya Savaşı'nda Müttefikler'i desteklediğini açıklaması üzerine 1924 yılında diktatör Miguel Primo de Rivera tarafından Fransa'ya sürgüne gönderilmiştir. Sürgünde bulunduğu Kanarya Adaları'ndan Fransa'ya kaçmayı başarmıştır. Ardından yeniden ülkesine dönmüş ve cumhuriyetin ilanından sonra parlamentoya seçilmiştir. 1930 yılında tekrardan Salamanca Üniversitesi'ndeki görevine dönen Unamuno, İspanya İç Savaşı çıktığında Falanjistler'in bölgesinde bulunmuştur. Bir süre sessiz kalarak bu okuldaki rektörlüğünü sürdürdüyse de Falanjistler'e ilişkin görüşlerini açığa vurunca hemen görevinden alınmış ve bu kez de diktatör Franco'ya karşı çıktığı için ev hapsine mahkûm edilmiş, yaşamının son aylarını evinde hapis olarak geçirmiştir. Tutuklu halde, 31 Aralık 1936 tarihinde ölmüştür.

Unamuno, önceleri Alman felsefesiyle ilgilenmiş, Hegel'in Logik ("Mantık") adlı yapıtını çevirmiştir. Pozitivistler ve romantik şairler üstüne çalışmalar yapmıştır. İlk dönem yapıtlarında, Hegel'in sav (tez) karşısav (anti-tez), birleşim (sentez) üçlüsüne dayalı bir yöntem kullandığı görülür. Yunanca ve Latince dışında on altı dil bilmesi, birçok düşünürün yapıtlarını kendi dillerinden izleyebilmesini sağlamıştır. Bergson ve özellikle Kierkegaard'dan etkilenmiş, inanç-akıl çelişkisi temelinde gelişen yapıtlarıyla 20. yy'ın ilk varoluşçu düşünürlerinden biri olarak belirmiştir.

Beyza Fırat

1985'te Sivas'ta doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimini Ankara'da, lisans öğrenimini Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Seramik Mühendisliği Bölümü'nde tamamladı.

2008-2009 yılları arasında Beykoz Cam Ocağı Vakfı'nın düzenlediği kurslarda birçok yabancı sanatçıya asistanlık ve İngilizce çevirmenlik yaptı. İspanyolca eğitimine Ankara üniversitesi, TÖMER eğitim kurumunda başladı, 2010'da Meksika'ya yerleştikten sonra otodidaktik olarak devam etti. 4 sene Meksika Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği'nde asistan olarak görev yaptıktan sonra kendi sanatsal aktivitelerini gerçekleştirebilmek için bir atölye kurdu. UNAM Üniversitesi-CEPE İspanyolca Eğitim Fakültesi'nin sınavına girerek yeterlilik belgesi aldı. 2016'dan bu yana çevirmenlik yapmaktadır.

Titreşim (Isabel Mellado) ve *Türlerin Tükenişi* (Diego Vecchio) isimli kitapları Türkçeye çevirdi. SOGEM, Meksika Yazarlar Okulu'nda eğitimine ve çalışmalarına devam etmektedir.

Önsöz

Kısa bir süre önce tanımadığım bir okurdan bir mektup aldım. Sonra da bir arkadaşıyla yaptığı yazışmaların bir bölümünün kopyasını yolladı. Bu mektuplarda ona, bir satranç oyuncusu olan Don Sandalio ile birlikte edindiği bilgi birikimini aktarıyor ve onun özelliklerinin altını çiziyordu.

“Biliyorum -diyordu okurum- siz, romanlarınız ya da *nivolalarınız** için argümanlar ya da konular arayışındasınız ve o amaçla size yolladığım şu mektup parçacıklarında bu argümanlardan biri bulunmakta. Göreceğiniz üzere, anlatılan olayların geliştiği yere isim vermedim. Dönem olaraksa olayların 1910’un sonbahar ve kışı boyunca süregeldiğini bilmek yeterli. Sizin, olayların bir yer ve zamana bağlı olmasından kaygı duyanlardan olmadığınızı biliyorum ve belki de böyle yapmakta sebepsiz değilsinizdir.”

Bir şeyler daha açıklıyordu ancak giriş ya da açılış üslubundan sapmak istemediğimden daha fazlasını anlatmıyorum.

* Nivola: Miguel de Unamuno’nun İspanyolca olan “novela” yani roman sözcüğünü çağdaşlarından farklı kılmak için türettiği yeni bir sözcüktür. (ç.n.)

*Alors une faculté pitoyable se développa dans leur esprit,
celle de voir la bêtise et de ne plus la tolérer.*

Gustave Flaubert, Bouvard ile Pecuchet

*(Sonra budalalığı görüp, ona tahammül
etmeyecek acınası bir meleke gelişiyor ruhlarında...)*

Gustave Flaubert, Bilirbilmezler)

Satranç Ustası
Don Sandalio'nun Romanı